

BASINA VE KAMUOYUNA

TMMOB Metalurji Mühendisleri Odasının 20 Ağustos 2003 tarihinde yaptığı basın açıklaması.

Şu anda tek başına iktidarda olan AKP, politikalarının temel hedefi *ÖZELLEŞTİRME* olduğu ve bunu acil Eylem Planında belirttiği üzere; geçmiş iktidarların bıraktıkları yerden IMF ve Dünya Bankası'nın baskısıyla biraz daha borçlanabilmenin diyeti olarak, ülke sanayisini iflase sürükleyerek, tamamen dışa bağımlı hale getirilme pahasına, IMF'ye verilen niyet mektubundaki taahhütlere uyulabilmesi amacıyla daha da hızlandırılmıştır.

Orman arazisindeki arsasının ortaya çıkması üzerine, satacak mısınız? sorusu pişkince geçiştirilirken, Devletin kârlı güzide tesis ve kuruluşlarının satılmaması, bunun ülke yararına olmadığı, aksine zararına olduğu söylendiğinde, kamunun malı olan bu tesisleri aynı pişkin tavırla "BABALAR GİBİ SATARIM" diyenlerin özelleştirmeleri gerçekleştirdiği bir dönem yaşanıyor ülkemizde.

59. hükümet Eti Alüminyum A.Ş. Seydişehir Alüminyum Tesislerini Meclisin tatilde olduğu bir dönemde 14 Ağustos 2003 tarih 25199 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak özelleştirme kapsamına almıştır.

"TARİH : 13/8/2003

KARAR NO : 2003/49

KONU : Eti Alüminyum A.Ş.'nin özelleştirme kapsam ve programına alınması.

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nca;

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 20.05.2003 tarih ve 4247 sayılı yazısına istinaden,

1)Eti Holding A.Ş.'nin bağlı ortaklıklarından Eti Alüminyum A.Ş.'nin Eti Holding A.Ş.'ye olan borçlarından arındırıldıktan sonra, kullanımlarında bulunan maden ruhsatları da dahil olmak üzere tüm hak ve yükümlülükleriyle birlikte özelleştirme kapsam ve programına alınmasına,

2) Eti Alüminyum A.Ş.'nin satış, kiralama, işletme hakkı devri ve işin gereğine uygun sair hukuki tasarruflar yöntemlerinden biri veya birkaçının birlikte veya ayrı ayrı uygulanması suretiyle özelleştirilmesine,

3) Özelleştirme işlemlerinin 1 yıl içerisinde tamamlanmasına, karar verilmiştir."

1986 yılında dönemin iktidarı tarafından Morgan Bank'a hazırlatılan Özelleştirme Ana Planı'nda diğer kuruluşların yanında Etibank da özelleştirilecek kuruluşlar arasında yer almaktadır. Bu bağlamda Etibank'ın özelleştirilmesi amacıyla 1993 yılından itibaren kurum parçalanarak satılmaya başlanmıştır. Bankacılık kısmı 10.07.1993 tarihinde bağlı ortaklık statüsüne kavuşturulmuş, bilahare Özelleştirme kapsam ve programına alınarak 02.03.1998 tarihinde satılmıştır. Ancak, Etibank Bankacılık, 2001 yılında içi boşaltılmış olarak tekrar kamuya dönmüş ve 2001 yılı sonunda da kapanmıştır.

Bağlı ortaklıklarından Karadeniz Bakır İşletmeleri 1993 yılında özelleştirme kapsam ve programına alınmış, birkaç kez ihaleye çıkılmasına rağmen 2002 yılı sonu itibariyle halen satılamamıştır.

Diğer bir bağlı ortaklık Çinko ve Kurşun İşletmesi (Çinkur) 1993 yılında özelleştirme kapsam ve programına alınmış, 1995 yılında İranlı, Kanadalı ve yerli Ekin Madencilik firmalarından oluşan Kayseri Metal Madencilik firmasına 14 milyon dolar bedelle satılmıştır. Tesis şartname gereği iki yıl kadar yurtdışından maden getirerek çalıştırılmış, daha sonra firma borçlarını bize bırakarak ülkeden ayrılmıştır. 1999 yılında, Glencore firmasının alacağına karşı tesise rehin koydurması sonucunda üretim durmuştur. Tesislerin satışı için bir çok kez ihaleye çıkılmasına rağmen tespit edilen bedelin yüzde 40'ına dahi alıcı bulunamamış, Türkiye'nin tek çinko üretim tesisleri çürümeye terk edilmiştir. O tarihten sonra ülkenin tüm çinko ihtiyacı dışarıdan -Glencore'dan- karşılanmaktadır. Maden sahalarının ruhsatları da önce Cominco'ya ardından da Rio Tinto'ya geçmiştir.

1994 ve 1995 yılında Ergani Bakır, Keçiözümlü Kükürt, Halıköy Antimuan, Uludağ Volfram tesisleri kapatılmıştır. Bunlardan sadece Ergani Bakır'ın hammadde üretim bölümü özel sektör tarafından işletilmektedir. Diğer tesisler hurdaya ayrılarak tasfiye olunmuştur.

26.01.1998 tarih, 98/10552 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Etibank (Madencilik) Genel Müdürlüğü, Eti Holding A.Ş. olarak, özelleştirmenin alt yapısını oluşturacak şekilde yeniden yapılandırılmıştır. Daha önce işletme ve müessese olan birimler Eti Bor A.Ş., Eti Krom A.Ş., Eti Bakır A.Ş., Eti Gümüş A.Ş., Eti Alüminyum A.Ş., Eti Elektrometalurji A.Ş., Eti Pazarlama ve Dış Ticaret A.Ş. olarak bağlı ortaklığa dönüştürülmüştür. Eti Pazarlama 2001 yılında kapatılmıştır.

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 20.12.2000 tarih 2000/92 sayılı kararı ile Eti Holding, Eti Bor ve Eti Alüminyum ile birlikte özelleştirme kapsamına alınmış, 6 ay sonra başka bir ÖYK kararı ile de kapsamdan çıkarılmıştır.

10.10.2000 tarih, 2000/76 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı ile Eti Krom, Eti Elektrometalurji ve Eti Gümüş, özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Eti Bakır ise aynı yıl ayrı bir karar ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Eti Krom'un ferrokrom tesisleri, üretimini durduralı iki yıl olmuş, burası yeniden çalıştırılmaz denilerek kapatılmasını, zengin krom rezervlerinin peşkeş çekilmesini beklemektedir.

Daha 1980'li yılların ortasında, sermaye güçlüğü sıralamasında dünyanın ikinci büyük bankası olan Etibank, 2000 yılına gelindiğinde, bankacılığı, sigortacılığı, deniz nakliyesi, mühendislik ve üretim birimleri ile Japon modeli modern bir şirket iken artık elinde sadece Bor İşletmesi bırakılan bir şirket niteliğine büründürülmüştür. Kesinlikle bilinmelidir ki bundan sonra ele geçirecek olan BORLARIMIZDIR...

SEYDİŞEHİR ETİ ALÜMİNYUM A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Seydişehir ve yöresindeki boksit cevherlerini işleyerek ülke ekonomisine alüminyum ve alüminyum ürünleri olarak kazandırılması amacıyla, 60'lı yılların sonunda, o zamanki Etibank bünyesinde Seydişehir Alüminyum Tesisleri ve elektrik enerjisi temini amacıyla Oymapınar Hidroelektrik santralının kurulması kararı alınmıştır. Tesislerin temeli 5 Ağustos 1967 tarihinde atılmış olup, 4 Mayıs 1973'te ilk alümina ve 21 Ekim 1974'te de ilk sıvı alüminyum üretimi gerçekleştirilmiştir. Böylece ülkemiz "**Çağımızın Metali**" olarak adlandırılan **alüminyumu** üreten ülkeler arasındaki yerini almış ve bu **stratejik metalin** üretim teknolojisine sahip olmuştur.

Eti Holding uhdesinde 7 adet ruhsatlı maden sahası bulunmaktadır. Bu sahalarda halen 36 milyon ton civarında boksit rezervinin var olduğu bilinmektedir. Yılda yaklaşık 400.000 ton boksit üretimi mevcut kapasite için yeterli olmaktadır.

Boksit cevheri Bayer Prosesi olarak adlandırılan kimyasal esaslı bir teknikle işlenerek önce hidrat ve bundan da alüminyumun asıl hammaddesi olan alümina üretilmektedir. Mevcut kurulu alümina üretim kapasitesi 200.000 ton/yıl seviyesindedir.

Elde edilen alüminanın büyük bir bölümünden (120.000 ton) elektroliz yöntemiyle 60.000 ton sıvı alüminyum üretilmektedir. Bu yöntemin uygulanmasında ihtiyaç duyulan yardımcı hammadde niteliğindeki anot pasta üretimi de yine tesislerde yapılmaktadır.

Üretilen bu 60.000 ton alüminyum, çeşitli alaşım metalleri ile işlenerek yaklaşık 65.000 ton külçe ve ingot üretilmekte ve piyasa taleplerine uygun olarak ülke alüminyum sektörüne satılmaktadır.

Döküm ürünlerinin bir kısmı, mevcut haddehanelerde, piyasa talepleri doğrultusunda, profil, levha, rulo, şerit ve folyo şeklinde işlenerek piyasaya satılmaktadır.

Kurulduğu yıllarda ülkede alüminyuma olan talep 18.000 ton/yıl iken tesis 60.000 ton/yıl kapasiteye göre projelendirilip hayata geçirilmiştir. Bugün ülkemizin yurt içi tüketimi 200.000 ton/yıl seviyesine, sektördeki büyük-küçük 1500'e yakın alüminyum firmasıyla alüminyum işleme kapasitesi 350.000-400.000 ton'a ulaşmıştır. Ne yazık ki tesislere bu gelişmeye uygun olarak kapasite arttırımını içeren modernizasyonlar yapılmamıştır. Küreselleşme politikasının gelişmekte olan ülkelere dayatımının önemli bir ayağı olan Özelleştirme uygulamalarının alt yapısını oluşturmak amacıyla KİT'lerin kambur gibi gösterilmesini sağlamak için uygulanan bütün verimsizleştirme yöntemleri diğer KİT'lere olduğu gibi Eti Alüminyum Tesislerine de uygulanmıştır. Bu kapsamda, 30 yıl boyunca bu tesise ciddi anlamda bir çivi bile çakılmamıştır. Ancak, tüm bu olumsuzluklara rağmen Seydişehir Eti Alüminyum Tesisleri çalışanları yıllardır adeta tarih yazmaktadır. Çünkü, tesis hala ayakta ve her yıl, 60 000 ton olan kurulu kapasite miktarını zorlamaktadır. Eğer tesis Özelleştirmeye devredilmeyip normal üretimine devam ettirilseydi, bu yıl da 63 000 tonun üzerini üretim hedeflemekteydi.

Tesislerin ani bir kararla Özelleştirme Kapsam ve Programa Alınması;

Daha Seydişehir Eti Alüminyum özelleştirilme kapsamına alınmadan Rus Sual Grubu 28 Nisan 2003 tarihinde tesisleri ziyaret etmiştir. Fine Group elemanı **Mehmet TUTAL** refakatinde tesislere gelen SUAL grubunda Vladimir I. Skorniakov, Vladimir M. Chertovikov, Vaycheslav Baitekov ile SibVAMI personeli Viatcheslav V. Vesselkov bulunmaktadır

Bilindiği gibi AKP, 14-18 Mayıs 2003 tarihleri arasında Fine Gruba dahil Antalya/Tekirova **Rixos** Otelde tüm milletvekillerini aileleri ile birlikte toplamıştır. Toplantının hemen ertesinde, Özelleştirme İdaresinin 20.05.2003 tarihli yazısı ile Eti Alüminyumun özelleştirme kapsamına alınmasının istenmesi tesadüfle izah edilebilir mi? Rixos Oteller zincirinin Bodrum da inşa edilen son otelinin açılışının 17.06.2003 tarihinde Maliye Bakanı Kemal Unakıtan ile Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu tarafından yapıldığı, otelin 2.derece Sit Alanına inşa edildiği ve Turizm Bakanlığı İşletme Belgesinin bulunmadığı basına yansımıştır.

18-26.6.2003 tarihleri arasında yine **Mehmet TUTAL** refakatinde tesisleri 12 kişilik Kazak EURASIA GROUP personeli ziyaret etmiştir (grup tesise iki kez gelmiştir).

Her iki gruba refakat eden Mehmet TUTAL Antalya'da yerleşik FİNE Grup elemanı olup Fine Grup, **Fettah Tamince**'ye aittir. Rixos oteller zinciri, Fine otelleri bu gruba dahildir.

57. hükümetin kamuoyundan gelen yoğun baskılar üzerine vazgeçilen Seydişehir Alüminyum Tesislerinin Özelleştirilmesi yeniden Meclisin tatilde olduğu bir dönemde 59.hükümet tarafından 14 Ağustos 2003 tarih 25199 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe sokulmuştur.

Alüminyum metalinin stratejik özelliği nedeniyle (uçak sanayi, roket sanayi, silah sanayi,.. vb sahalarda vazgeçilmez metal) bizim gibi ülkelerde birincil alüminyum üretiminin mutlaka devlet elinde olması gerekmektedir. Kaldı ki Türkiye Alüminyum gereksiniminin % 15-20 sini karşılamakta olan bir tesis, yenilenecek kapasite artırımına gidilmesi gerekirken diğer özelleştirilen tesislerde olduğu gibi kapatılma ve elden çıkartılma ile karşı karşıyadır.

Bir zamanlar Turgut Özal'ın tesisler için, zararda olduğu ve kapatılması gerektiği şeklindeki demeçleri hafızalardayken, Seydişehir'i ziyaret eden Başbakan, tesislerin özelleştirilmemesi konusunda hiçbir şey söylemezken, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Tesislerin zararının büyük olduğunu bu yükü ne kadar taşıyacaklarını bilemediklerini dile getirmektedir. Ancak zarardan ne anladığı bilinmemektedir. Toplam Katma değeri konusunda bir şey söylenmeyip kağıt üzerindeki hesaplarla zarardan söz edilmektedir.

Mafyavari bir yöntemle tesis yabancıların incelemesine sunulacak, çalışanların onurunu kıran bu uygulamaya derhal son verilmelidir.

IMF nin borcunun ödenip IMF den kurtulacağımı iddia eden hükümet, Seydişehir Tesislerini IMF bağlantılı kişi ve kuruluşlara peşkeş çekmeyi nasıl açıklayacaktır?

Bu yağma ve talana dur diyoruz.

Eti Alüminyum A.Ş. Seydişehir Alüminyum Tesisleri özelleştirme kapsam ve programından çıkartılmalıdır.

Seydişehir Alüminyum Tesisleri çalışanları ve Seydişehir halkı fabrikalarını bu güne kadar verdiği mücadelelerin tecrübesiyle bugünden sonra da savunacaklardır.

TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası olarak bu mücadelede Seydişehir'in yanında olduğumuzu kamuoyuna duyuruyoruz.

TMMOB METALURJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

20 AĞUSTOS 2003